

1. WSTĘP

Przedłożona analiza materiałów planistycznych do projektu budżetu miasta Opola na 2013 rok sporządzona została zgodnie z uchwałą Nr LXIX/710/10 Rady Miasta Opola z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej.

Przy opracowaniu materiałów opierano się na ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2003 r. Nr 203, poz.1966), która określa poszczególne źródła dochodowe jednostki samorządu terytorialnego, jak również zakres i źródła finansowania zadań realizowanych przez samorząd.

2. PROGNOZA DOCHODÓW BUDŻETU WEDŁUG WAŻNIEJSZYCH ŹRÓDEŁ

Prognozowana wielkość dochodów budżetowych miasta Opola na 2013 r. przedstawiona została w załączniku nr 1, z którego wynika, że wielkość dochodów budżetowych szacuje się na poziomie 605.070.206 zł, co oznacza ich wzrost w porównaniu do przewidywanego wykonania za 2012 r. o 1,4%, a o 9,5% do wykonania za 2011 r.

Na dochody ogółem miasta składają się:

- **Dochody własne** – zaplanowano je w kwocie 389.219.151 zł (stanowią one 64,3% ogółu dochodów) co w porównaniu do aktualnego planu br. stanowi wzrost o 7,4%, a do wykonania za 2011 r. wzrost wynosi 14,1%.
- **Subwencje** – zaplanowano je w kwocie 154.100.000 zł, co w porównaniu do aktualnego planu br. stanowi wzrost o 2,9%, a do wykonania za 2011 r. o 8,2%.
- **Dotacje z budżetu państwa** – zaplanowano je w wysokości 37.699.300 zł, co w porównaniu do wykonania za 2011 r. stanowi 14,8% spadku, również w porównaniu do aktualnego planu 2012 r. stanowi spadek o 3,7%.
- **Środki pochodzące ze źródeł zagranicznych i budżetu unii europejskiej** – zaplanowano je w kwocie 24.051.755 zł, co w porównaniu do aktualnego planu br. stanowi spadek o 47,2%, a do wykonania za 2011 r. o 3,7%.

A. DOCHODY WŁASNE

Istotnym składnikiem dochodów budżetowych miasta, na który wpływ ma bezpośrednia działalność samorządu terytorialnego są dochody własne. Na te dochody składają się następujące pozycje:

- **Podatki i opłaty** – zaplanowano w kwocie łącznej 267.043.100 zł, tj. o 3,5% więcej w porównaniu do aktualnego planu 2012 r., również do wykonania za 2011 r. więcej o 10,6%,
- **Pozostałe dochody** – zaplanowano w kwocie łącznej 98.396.051 zł, tj. o 27,0% więcej w porównaniu do aktualnego planu 2012 r., również w stosunku do wykonania 2011 r. nastąpił wzrost o 38,3%,
- **Dochody z majątku gminy** – przyjęto je w kwocie 23.780.000 zł, a więc o 3.023.300 zł mniej w porównaniu do aktualnego planu 2012 r., również do wykonania za 2011 r. nastąpił spadek tych dochodów o 4.719.116,18 zł.

W grupie podatków i opłat, która stanowi najistotniejszą pozycję dochodów własnych, bo 68,6%, zaplanowano ich pozyskanie w wymiarze większym niż aktualny plan br. o 3,5%, co daje ich zwiększenie o 9.016.900 zł. Bazując na przewidywanym wykonaniu w 2012 r. oraz na zakładanej średniorocznej wielkości inflacji w 2013 r. oszacowano następujące wielkości dla istotnych pozycji w tej grupie:

- Podatek od nieruchomości – zwiększono o kwotę 3.500.000 zł, tj. o 4,8%,

- Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych – zwiększono o kwotę 4.700.000 zł, co stanowi wzrost w porównaniu do planu na 2012 r. o 3,2%,
- Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – zwiększono o kwotę 1.000.000 zł, co stanowi wzrost w porównaniu do planu na 2012 r. o 8,3%,
- Podatek od czynności cywilnoprawnych – zmniejszono o kwotę 500.000 zł, tj. o 6,2%,
- Opłata skarbową – plan ustalono na poziomie przewidywanego wykonania roku 2012, tj. 3.800.000 zł,
- Podatek od spadków i darowizn – zmniejszono o kwotę 200.000 zł, co stanowi 13,3% planu na 2012 r.

Drugą istotną grupę w dochodach własnych stanowią tzw. **„pozostałe dochody”**, stanowiące 25,3% dochodów własnych. W tej pozycji nastąpił wzrost dochodów o kwotę 20.902.592 zł, czyli o 27,0% w stosunku do roku bieżącego. Tak znaczny wzrost w tej pozycji wynika przede wszystkim z tego, iż w planie 2013 r. ujęte zostały dochody z tytułu gospodarki odpadami, w związku z wejściem w życie tzw. „ustawy śmieciowej”.

Ostatnią pozycję w grupie dochodów własnych, stanowiącą 6,1% tych dochodów, to **dochody z majątku gminy**. Wielkość dochodów w tej grupie zaplanowano na poziomie 23.780.000 zł, co oznacza ich spadek w porównaniu do przewidywanego wykonania za 2012 r. o 11,3%, a o 16,6% do wykonania za 2011 r. W grupie tej ujmowane są dochody z tytułu:

- wieczystego użytkowania, które oszacowano do pozyskania w 2013 r. na poziomie 2.800.000 zł, tj. w tej samej wysokości jak w roku 2012 r.
- dzierżawy – zaplanowano w kwocie 1.880.000 zł, tj. o 1,6% więcej w porównaniu do aktualnego planu 2012 r., natomiast w porównaniu do wykonania 2011 r. nastąpił spadek o 1,0%.
- dochody ze sprzedaży – przyjęto w kwocie 19.100.000 zł, tj. o 13,8% mniej w porównaniu do aktualnego planu 2012 r., również w porównaniu do wykonania 2011 r. nastąpił spadek o 20,1%. W kwocie tej ujęte są również dochody ze sprzedaży nieruchomości położonych na terenie podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (kwota 3.600.000 zł).

B. DOTACJE

W pozycji tej ujęte są dotacje z budżetu państwa przeznaczone na zadania realizowane przez miasto w ramach zadań zleconych, dotacje na zadania własne oraz dotacje na zadania wynikające z podpisanych porozumień.

Dokonane szacunki uwzględniają założony wstępnie zakres, jaki będzie realizowany w 2013 r. Wykazują one, iż z budżetu miasta Opola przewiduje się wydatkować środki finansowe w wysokości 37.699.300 zł.

C. SUBWENCJE

W pozycji tej ujęte zostały **subwencje otrzymywane z budżetu państwa** i są one wyższe o 4.358.985 zł, tj. o 2,9% w porównaniu do obowiązującego planu w bieżącym roku.

D. ŚRODKI POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH I BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ

W pozycji tej ujęto dochody stanowiące dofinansowanie lub refundację wydatków poniesionych w związku z realizacją projektów współfinansowanych ze źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej. W 2013 r. oszacowano, iż dochody z tego tytułu zostaną pozyskane w wysokości 24.051.755 zł, co w porównaniu do aktualnego planu br. stanowi spadek o 46,2%, a do wykonania za 2011 r. o 1,9%.

3. PROJEKT PLANU PRZYCHODÓW BUDŻETU

Dochody budżetowe powiększane są o przychody, które zgodnie z prognozą wynosić będą 95.937.948 zł, czyli więcej o 18.230.669 zł niż zaplanowano w roku bieżącym. Na prognozowaną wielkość przychodów składają się następujące pozycje:

- przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym – kwota 18.393.600 zł,
- przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych – kwota 16.500.000 zł,
- wolne środki, o których mowa w art.217 ust. 2 pkt 6 ustawy – kwota 20.000.000 zł,
- przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym (środki na zrównoważenie budżetu) – kwota 41.044.348 zł.

4. PROJEKT PLANU WYDATKÓW BUDŻETU

Projekt wydatków opracowany zgodnie z obowiązującą klasyfikacją budżetową przedstawiono w załączniku nr 2. W załączniku tym przedstawione zostały wyłącznie wydatki bieżące, jako tzw. wydatki „sztywne”, które mają zapewnić funkcjonowanie jednostek organizacyjnych miasta oraz realizację zadań statutowych.

Na wydatki bieżące (bez remontów) zaplanowana została kwota 526.347.165 zł, co stanowi wzrost w porównaniu do aktualnego planu na 2012 r. o kwotę łączną 18.878.422 zł, tj. wzrost o 3,7%. Na wynagrodzenia i pochodne zaplanowano kwotę 266.246.600 zł, tj. odpowiednio więcej o 1,6% (więcej o 4.133.173 zł).

Wydatki przeznaczone na wynagrodzenia i pochodne zaplanowane zostały na poziomie roku 2012. Odstępstwa od tej zasady wynikały z zakładanych zmian organizacyjnych skutkujących odpowiednim wzrostem wydatków w tej pozycji, a także z przyjętego wzrostu wynagrodzeń w jednostkach oświatowych miasta Opola w 2012 r.

W grupie „pozostałe wydatki” przyjęto zróżnicowane kwoty, w porównaniu do planowanych w 2012 r., lecz uwzględniające możliwości finansowe budżetu miasta prognozowane na 2013 rok.

W załączniku nr 2 zawarte zostały także zgłoszone przez jednostki organizacyjne własne propozycje budżetowe. Dokładna analiza tych propozycji wskazuje, że niektóre zgłaszane potrzeby finansowe są dużo wyższe niż wielkości zaplanowane w 2012 roku. Dlatego też przeprowadzono analizę zgłoszonych potrzeb w zakresie dotychczas realizowanych zadań, doprowadzając je do warunków realnych jak i możliwości budżetowych (dotyczy to także nowych zadań, które zgłoszono do ujęcia w projekcie budżetu).

W 2013 r. realizowane będą zadania inwestycyjne ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Opola na łączną kwotę 129.370.063 zł. W załączniku nr 4 przedstawiono wykaz tych zadań oraz źródła ich finansowania.

Przyjęte wielkości nakładów do poniesienia w 2013 r. uwzględniające „pozostałe zadania inwestycyjne” przedstawiono w załączniku nr 5. Planowana kwota wydatków w wysokości 13.841.000 zł zawiera zadania, które będą realizowane w 2013 r.

Propozycje planu remontów obejmują zadania na łączną kwotę 2.900.000 zł, co przedstawiono w załączniku nr 6.

5. PROJEKT PLANU ROZCHODÓW BUDŻETU oraz PROGNOZA SPŁAT POŻYCZEK I KREDYTÓW

W roku 2013 planuje się rozchody z tytułu spłat rat pożyczek i kredytów na podstawie zawartych w latach poprzednich umów w łącznej wysokości 28.549.926 zł, w tym:

- z tytułu spłat otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów (§ 992) – kwota 15.376.069 zł;

- z tytułu spłat otrzymanych zagranicznych pożyczek i kredytów (§ 993) – kwota 7.373.857 zł;
- z tytułu wykupu papierów wartościowych – obligacji (§ 982) – kwota 5.800.000 zł.

Szczegółową informację w zakresie spłat poszczególnych pożyczek i kredytów zawiera poniższa tabela:

Lp.	Nazwa kredytowanego zadania	Kredytodawca	Kwota spłaty w zł
§ 992			15.376.069
1	Poprawa jakości wody w Opolu	WFOŚiGW Opole	6.331.600
2	Budowa dróg, oświetlenia ulicznego, sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w rejonie obwodnicy Północnej - ul. Północnej w Opolu	PKO BP	1.116.000
3	Termomodernizacja PG Nr 4	BOŚ S.A.	170.001
4	Przebudowa Placu Kopernika, ul. Żeromskiego, ul. Oleskiej, ul. Sienkiewicza w Opolu	BOŚ S.A.	396.000
5	Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku na siedzibę Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu	BOŚ S.A.	600.000
6	Budowa separatorów na wylotach kanalizacji deszczowej	City Bank Handlowy	720.000
7	Budowa separatorów na wylotach kanalizacji deszczowej lewobrzeżnej zlewni rzeki Odry	Dexia Kommunalkredit	582.540
8	Termomodernizacja PSP 20	BOŚ S.A.	86.928
9	Termomodernizacja LO III	BOŚ S.A.	57.948
10	Termomodernizacja LO II	BOŚ S.A.	335.052
11	Poprawa jakości wody w Opolu	PKO BP	4.680.000
12	Przebudowa wiaduktu i układu komunikacyjnego oraz remont wiaduktu żelbetowego w ciągu ul. Reymonta w Opolu	BOŚ S.A.	300.000
§ 993			7.373.857
15	Projekty inwestycyjne	EBI	7.373.857
§ 982			5.800.000
16	Obligacje serii C z przeznaczeniem na częściowe sfinansowanie przedsięwzięcia pn. „Przebudowa kąpieliska miejskiego wraz z małą architekturą w Opolu – Pl. Róż”	BGK	5.800.000
Ogółem			28.549.926

W załączniku nr 7 przedstawiono w ujęciu zbiorczym, podstawowe wielkości prognozowanych dochodów i przychodów, a także przyjętych wielkości wydatków bieżących i inwestycyjnych, remontów oraz rozchodów budżetu miasta na 2013 r. Wskazane łączne środki będące do dyspozycji miasta po stronie dochodów i przychodów oraz globalna wielkość ich wydatkowania wskazują na doprowadzenie do zrównoważenia budżetu miasta.

6. CHARAKTERYSTYKA WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH DO BUDŻETU

Zgodnie z przyjętą przez Radę Miasta Opola uchwałą w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej, w niniejszych materiałach planistycznych do projektu budżetu miasta Opola na 2013 r., przedkładane jest zestawienie wydatków wynikających ze zgłoszonych wniosków do budżetu miasta Opola na 2013 rok (w załączniku nr 8) oraz zestawienie zgłoszonych wniosków do budżetu miasta Opola na 2013 rok, które nie zostały uwzględnione w projekcie wydatków (w załączniku nr 9).

Zgodnie z obowiązującym trybem uchwalania budżetu do projektu budżetu miasta Opola na 2013 r. zgłoszonych zostało przez mieszkańców miasta, radnych, kluby radnych, organizacje, instytucje i stowarzyszenia łącznie 580 wniosków. Wszystkie wnioski przeanalizowane zostały przez właściwe wydziały merytoryczne Urzędu Miasta Opola oraz Miejski Zarząd Dróg. Ze zbioru wszystkich zgłoszonych propozycji dokonano wyboru i wskazano kwoty wydatków ujętych w propozycji planu wydatków budżetu na 2013 rok (zał. nr 8). Najwięcej wniosków zgłoszonych zostało z zakresu budowy, remontów i modernizacji infrastruktury drogowej, oświetlenia ulicznego, kanalizacji sanitarnej oraz obiektów sportowych. Z uwagi na przyjmowaną szacunkową wartość realizacji tych wniosków, a także na brak wystarczających środków finansowych w budżecie miasta na 2013 r., nie jest możliwym uwzględnienie wielu zgłoszonych propozycji. Należy zwrócić uwagę na fakt, że większość tych wniosków dotyczy zadań, które nie posiadają opracowanych dokumentacji technicznych. W prezentowanym załączniku nr 9, w rubryce „uwagi” podane zostały również inne okoliczności nieuwzględnienia zgłoszonych propozycji w niniejszych materiałach planistycznych. W części wniosków, z uwagi na ich ogólne sformułowanie, oceniający nie byli w stanie określić kwoty wydatków potrzebnych do wykonania zaproponowanych zadań.

7. ZAKOŃCZENIE

Ogólnie miasto Opole, zgodnie z prezentowaną prognozą, dysponować będzie w 2013 roku środkami finansowymi w wysokości łącznej 701.008.154 zł i są one większe o 26.577.780 zł w porównaniu z aktualnym planem na 2012 rok.

Prognozowana wielkość środków finansowych budżetu Opola na 2013 r. może ulec zmianie w dalszej części prac nad budżetem, chociażby ze względu na to, iż w przedkładanej analizie uwzględnione zostały wstępnie oszacowane dochody z tytułu udziałów w podatkach, dotacji i subwencji, przekazywane z budżetu Państwa, których wysokość może ulec zmianie po uchwaleniu budżetu państwa.

Przedstawione powyżej materiały analityczne do budżetu na 2013 rok, mają jeszcze bardzo ogólny charakter. Niemniej jednak, pozwoliły one na identyfikację złożonych wniosków budżetowych oraz wstępną ocenę możliwości dochodowych budżetu miasta. W miesiącu październiku uzyskane zostaną informacje o planowanych w budżecie państwa wielkościach udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych i od osób fizycznych, wielkościach planowanych subwencji oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Przedłożone materiały są podstawą dalszych prac planistycznych tak, aby w ustawowym terminie, tj. do dnia 15 listopada 2012 r. można było złożyć Radzie Miasta Opola i Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Opolu, projekt uchwały w sprawie uchwalenia budżetu miasta Opola na 2013 rok.